

O‘TKIR HOSHIMOVNING «TUSHDA KECHGAN UMRLAR» ROMANIDA INSON TAQDIRI

Nazarova Nafisa Matnazarovna
Magistrant

Annotatsiya

Mazkur tezisda O‘tkir Hoshimovning «Tushda kechgan umrlar» romanida inson taqdiri, ma'naviy inqiroz, urushning inson ruhiyatiga ta'siri tahlil qilinadi. Asarda qahramonlarning ruhiy kechinmalari, ijtimoiy muhit bilan munosabatlari va axloqiy tanlovlari orqali insonning ichki olami chuqur yoritilgan. Yozuvchi shaxs va jamiyat o'rtasidagi murakkab munosabatlarni badiiy haqiqat asosida tasvirlab, inson qadr-qimmatini, adolat va vijdon masalalarini ilgari suradi.

Kalit so‘zlar:

O‘tkir Hoshimov, Tushda kechgan umrlar, antropologik tafakkur, inson ruhiyati, urush, ma'naviyat, badiiy obraz, vijdon, adolat, ijtimoiy muhit.

Abstract

This thesis examines the artistic representation of human destiny O‘tkir Hoshimov's novel "Tushda kechgan umrlar". The study focuses on the psychological experiences of the characters, the impact of war on human life, moral responsibility, and the relationship between the individual and society. The novel reveals the spiritual world of human beings through artistic images and demonstrates the importance of conscience, justice, and national values in shaping human identity.

Keywords:

O‘tkir Hoshimov, Tushda kechgan umrlar, anthropological thinking, human psychology, war, spirituality, artistic image, conscience, justice, society.

Аннотация

В данном тезисе анализируется художественное воплощение человеческой судьбы в романе Уткира Хашимова «Прожитые во сне годы» (Tushda kechgan umrlar). Особое внимание уделяется внутреннему миру героев, влиянию войны на человеческую жизнь, нравственному выбору личности и взаимоотношениям человека с обществом. Автор раскрывает проблемы совести, справедливости и духовных ценностей через глубокий психологический анализ персонажей.

Ключевые слова:

Уткир Хашимов, «Прожитые во сне годы», антропологическое мышление, психология человека, война, духовность, художественный образ, совесть, справедливость, общество.

Bugungi davrida inson omili, uning ma'naviy olami, ruhiy kechinmalari va ijtimoiy hayotdagi o'rni muhim obyektiga aylanmoqda. Badiiy adabiyot esa ana shu jarayonlarni eng chuqur va ta'sirchan ifoda etuvchi san'at turi hisoblanadi. O'zbek adabiyotining zabardast namoyandalaridan biri O'tkir Hoshimov ijodida inson qismati, jamiyat va shaxs munosabatlari, vijdon, adolat hamda ma'naviy qadriyatlar masalasi markaziy o'rin egallaydi. Ayniqsa, «Tushda kechgan umrlar» romani yozuvchining inson ruhiyati va zamon fojealarini badiiy jihatdan yuksak mahorat bilan tasvirlagan asarlaridan biridir.

Roman voqealari orqali muallif nafaqat bir necha qahramonlarning hayot yo'lini, balki butun bir davrning ijtimoiy-ma'naviy muammolarini ham yoritadi. Asarda urush, adolatsizlik, insoniylikning sinovlari va ma'naviy tanazzul kabi masalalar qahramonlar taqdiri orqali ochib beriladi. Qozoqboy Yo'ldoshev O'tkir Hoshimov ijodi haqida shunday fikr bildiradi:

"O'tkir Hoshimov asarlarining qimmatini shundaki, ularda inson qalbi hayot haqiqati bilan uyg'un holda badiiy tadqiq etiladi."

Asarda Rustam obrazi adolat va haqiqat yo'lidan og'ishmaydigan, vijdon amriga bo'ysunadigan inson timsoli sifatida gavdalanadi. Uning boshqalarga yordam berishi, og'ir vaziyatlarda ham insoniylik fazilatlarini saqlab qolishi, haqsizlikka murosasiz munosabati yozuvchining inson haqidagi badiiy konsepsiyasini ifodalaydi. Paxta yig'imi davrida Rustamning Shahnozaga ko'rsatgan yordami, uning kasallangan paytda shifokorni olib kelish uchun jonbozlik ko'rsatishi qahramonning insonparvarlik fazilatlarini yaqqol namoyon etadi.

Ibrohim Haqqulning ta'kidlashicha, haqiqiy badiiy asar insonning ma'naviy olamini ochishga xizmat qiladi. Shu nuqtayi nazardan, "Tushda kechgan umrlar" romanida inson ruhiyati va vijdon masalalari badiiy konsepsiyaning markaziga olib chiqilgan.

Bundan tashqari, yozuvchi qahramonlarning ruhiy iztiroblari orqali jamiyatdagi adolatsizlik va ma'naviy inqirozning inson taqdiriga qanday ta'sir qilishini chuqur ochib beradi. Roman voqealari davomida insonning tashqi hayoti bilan bir qatorda uning ichki olami, ruhiy kechinmalari va axloqiy tanlovlari ham badiiy tahlil markaziga aylanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'tkir Hoshimov. Tushda kechgan umrlar. – Toshkent: Sharq, 2005.
2. Qozoqboy Yo'ldoshev. Badiiy tahlil asoslari. – Toshkent: O'qituvchi, 2004.
3. Ibrohim Haqqul. E'tiqod va ijod. – Toshkent: Ma'naviyat, 2006.
4. Adabiyot nazariyasi. – Toshkent: Fan, 2018.